

УДК 368:330.32

Діденко Л.В., Павленко К.І., Устимчук С.М.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У статті визначено сутність інвестиційної діяльності страхових компаній, проаналізовано інвестиційну діяльність страховика та виявлено позитивні зміни в формуванні активів та страхових резервів страхових компаній. Також розкрито основні проблеми інвестиційної діяльності страхових компаній та встановлено рекомендації щодо їх вирішення.

Ключові слова: *страхова компанія, інвестиційний потенціал, інвестиційна діяльність, страхові резерви, активи страховиків, інвестиції.*

Постановка проблеми. В сучасному етапі розвитку страхові компанії посідають особливе місце в забезпеченні інвестиційного процесу. По-перше, вони самі здатні виконувати функції інституційних інвесторів, мобілізуючи значну частину фінансових коштів юридичних і фізичних осіб та спрямовуючи їх у різні сфери інвестицій. По-друге, за допомогою страхування можна забезпечити стимулювання інвестиційної активності вітчизняних і іноземних власників капіталу шляхом здійснення страхових операцій за видами страхування, що гарантують інвесторам повернення вкладених коштів, а в багатьох випадках і відшкодування не отриманого доходу при настанні різних несприятливих подій, що призвели до втрати всіх чи частини вкладених сум.

Актуальність даної теми полягає в тому, що інвестиції та інвестиційна діяльність завжди знаходились в центрі уваги економічної науки. В першу чергу це пояснюється тим, що інвестиції є джерелом розвитку економіки, а інвестиційна діяльність впливає на фундаментальні основи господарської діяльності, економічні і соціальні перетворення та розвиток суспільства в цілому. А важливими учасниками інвестиційного ринку є й страхові компанії, які з одного боку належать до потужних інституційних інвесторів, а з іншого – пропонують інвесторам страховий захист їхніх вкладень від можливих втрат, що виникають внаслідок несприятливих та не передбачуваних змін політичної ситуації, кон'юнктури ринку, і тим впливають на інвестиційний клімат в країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішеної раніше частини проблеми. Широке коло питань, пов'язаних з дослідженням інвестиційної діяльності страхових компаній, проблем та перспектив їх розвитку досліджували такі вітчизняні й закордонні науковці й фахівці, як В.Д. Базилевич, А.М. Букало, О.Д. Вовчак, О.О. Гаманкова, К.Ю. Годунок, О.Й. Жабинець, Ю.М. Коваленко, П.В. Литвин, І.О. Лютий, Ю.О. Махортов, Л.В. Милятинська, М.С. Носенко, Л.В. Піддубна, В.Л. Пластун, В.В. Роєнко, О.А. Соловійова, Д.Л. Тупчієнко, Н.Ю. Шуригіна, Т.В. Яворська, та інші, проте питання щодо можливостей формування інвестиційних і фінансових ресурсів страховими компаніями для фінансування економічного розвитку країни на сьогодні залишаються невирішеним і потребують подальшого дослідження.

Мета статті. Метою статті є аналіз інвестиційної діяльності страхових компаній та визначення шляхів її оптимізації.

Виклад основного матеріалу. У розвинутих країнах світу страхові компанії є не лише тими підприємницькими структурами, які пропонують страховий захист, але й важливими інвестиційними інститутами. В Україні страхові компанії пропонують не тільки страховий захист майнових інтересів фізичних та юридичних осіб, але і є й учасниками інвестиційного ринку країни.

Страховиками визнаються фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств із додатковою відповідальністю й одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності [1]. Іншими словами, страховик – це організація, котра згідно з отриманою ліцензією бере на себе за певну плату зобов'язання в разі настання страхового випадку відшкодувати страхувальникові чи особам, яких він назвав, завданий збиток або виплатити страхову суму.

За характером роботи страховиків поділяють на три групи:

- 1) такі, що страхують життя;
- 2) здійснюють інші види страхування;
- 3) надають виключно перестраховальні послуги.

В Україні страхові компанії, які отримали ліцензію на страхування життя, не мають права займатися іншими видами страхування. Оскільки на українському страховому ринку не представлені страховики, які займаються виключно перестрахованням (страхові компанії, що отримали ліцензію на здійснення певного виду страхування, можуть також здійснювати перестраховання за цим видом), то всі страхові компанії поділяють на ті, які займаються страхуванням життя, і ті, які займаються іншими видами страхування (ризикові компанії). Такий розподіл є дуже важливим, адже у зв'язку зі специфікою руху коштів для кожного виду страхових компаній відрізнятиметься підхід до здійснення інвестиційної діяльності [10].

Під час здійснення інвестицій важливе значення для страховиків має формування ресурсної бази. Інвестиційними ресурсами страховика можна вважати його фінансові ресурси, тобто капітал, який поділяється на власний, залучений та позичений.

З погляду інвестиційного потенціалу найбільше значення для страховика має залучений капітал, зокрема такий елемент залученого капіталу, як страхові резерви. Саме залучений капітал страховика у вигляді страхових резервів є основою його інвестиційної діяльності. Окрім цього, залучений у вигляді страхових премій і зосереджений у страхових резервах капітал вважають одним із найдешевших видів залученого капіталу. Так, страхові компанії, що здійснюють загальне страхування, взагалі не сплачують власникам капіталу (страхувальникам) за його використання (тут своєю «платою» з боку страховика є надання страхового захисту), а страховики, що здійснюють страхування життя, сплачують страхувальникам за користування капіталом дуже невисокий відсоток: його максимальна величина, регламентована законодавством, становить 4 %, які отримує страхувальник у вигляді відсотків,

нарахованих на залишок страхових внесків за довготерміновими договорами страхування життя або у вигляді бонусів, на величину яких зменшуються страхові премії за цими договорами [3, с.36].

Для з'ясування сутності інвестиційної діяльності страхових компаній необхідно розкрити зміст страхових інвестицій.

У сучасній економічній літературі викладено різноманітні підходи до сутності та класифікації інвестицій загалом. На нашу думку, страхові інвестиції – це вкладення коштів страхових компаній в об'єкти інвестування з метою отримання прибутку. Страхові інвестиції втілюють у собі істотні риси інвестицій взагалі та мають свої особливості прояву, які можна розглянути через їх класифікацію.

Загально визнаним є поділ інвестицій на реальні та фінансові, а, отже, страхові інвестиції за об'єктами вкладень, теж поділяються на реальні та фінансові страхові інвестиції. Реальні інвестиції – це вкладення коштів у реальні активи – матеріальні та нематеріальні. Серед дозволених активів страхових компаній лише вкладення у нерухомість та інвестиції у економіку України, визначені Кабінетом Міністрів України, можна зарахувати до матеріальних та нематеріальних реальних страхових інвестицій.

У розвиненому суспільстві через поширеність та високий ступінь розвитку фінансових інститутів панівною є частка фінансових інвестицій [6, с.42-43].

Фінансові страхові інвестиції – вкладення страхових компаній у різні фінансові інструменти (цінні папери, депозити). У свою чергу фінансові інвестиції за метою інвестування поділяються на стратегічні та портфельні. Стратегічні страхові інвестиції передбачають придбання контрольного або значного пакета акцій з метою реалізації стратегічних завдань. Портфельні страхові інвестиції – вкладення, метою яких є отримання поточних доходів чи приріст вкладеного капіталу [11].

Сукупність реальних та фінансових інвестицій формує страховий інвестиційний портфель, який має не лише максимізувати доходність й мінімізувати ризики, а й забезпечувати повернення вкладень.

За самотійністю здійснення страхові інвестиції поділяються на прямі та непрямі. Прямі інвестиції – вкладення коштів безпосередньо інвестором – страховою компанією, яка відповідає за прийняті рішення щодо вибору об'єктів та інструментів інвестування. Для підвищення ефективності прямого інвестування зарубіжні страхові компанії створюють відповідні структурні підрозділи.

Непрямі страхові інвестиції – вкладення, що здійснюються за участю фінансових посередників, зокрема, інвестиційних компаній чи фондів [15].

Подальша класифікація страхових інвестицій може відбуватись за низкою інших ознак: періодом інвестування, регіональним розташуванням, джерелами фінансування, характером здійснення інвестицій, формами власності інвесторів – страхових компаній, тощо.

Цілісне розуміння страхової інвестиційної діяльності повинно ґрунтуватись на визначенні функціональної ролі страхових інвестицій. У

зв'язку з цим розкриємо функції страхових інвестицій щодо економіки країни в цілому, та страхових компаній – зокрема:

- сприяння структурним перетворенням в економіці країни: вони є рушієм економічного зростання;
- мобілізація капіталу та фінансування економіки країни;
- забезпечення перерозподілу грошових коштів від одних інвесторів до інших, що сприяє вирівнюванню норм прибутку між різними сферами підприємницької діяльності;
- розвиток конкуренції як між страховими компаніями, так і між підприємствами, що мають потребу в інвестиціях;
- важливе джерело одержання прибутку та забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності страхових компаній.

Звідси, можна сказати, що страхова інвестиційна діяльність – це діяльність, яка спрямована на зростання доходів страхових компаній. Інвестиційна діяльність страхових компаній впливає й на якість пропонованих страхових послуг за рахунок формування достатніх обсягів страхових резервів. За рахунок нагромаджених коштів збільшуються власні ресурси страхових компаній, що є важливим у світлі тенденцій щодо поступового збільшення вимог до мінімальних розмірів статутних капіталів.

З'ясування сутності страхових інвестицій дозволяє розкрити зміст страхової інвестиційної діяльності. Страхова інвестиційна діяльність – це діяльність страхових компаній щодо вкладення її власних і залучених коштів тепер і отримання доходу у майбутньому. Зростання її ролі забезпечуватиметься вищою доходністю страхових інвестицій і їх конкурентоспроможністю на інвестиційному ринку [15].

На характер реалізації інвестиційної діяльності страхових компаній впливають такі фактори: розмір страхової компанії, розмір власного капіталу страховика, фактори сформованого страхового портфеля (переважаючі види ризиків, середні розміри збитків, частота настання страхових подій), політика щодо виплат страхових відшкодувань.

Якщо страховик проводить ризикові види страхування, серед яких наявні неоднорідні високоризикові види, що важко підлягають процедурі вирівнювання ризиків (страхування відповідальності, морське, авіаційне страхування, страхування екологічних ризиків і ін.), то йому потрібно буде в найкоротший термін перетворити свої активи в готівку або гроші на поточному рахунку, щоб виконати свої зобов'язання за договорами страхування. Отже, страховики з неоднорідним ризиковим страховим портфелем повинні формувати суворіші вимоги до ліквідності своїх активів.

Інвестиційна діяльність компаній зі страхування життя пов'язана з тим, що ці фінансові установи мають справу з довгостроковими фінансовими ресурсами. На українському ринку страхових послуг більше представлені компанії з ризикового страхування, тому важливо детальніше дослідити особливості саме їхньої інвестиційної діяльності.

Також, виходячи з умов формування інвестиційних ресурсів страхової компанії, основних принципів інвестиційної політики, існує певний порядок формування інвестиційного портфеля страхової компанії шляхом розподілу його на довгострокові і короткострокові фінансові інструменти.

Страхові резерви, сформовані за договорами страхування життя, доцільно інвестувати в довгострокові інвестиційні інструменти, а резерви за ризиковими видами страхування – у короткострокові. Власні кошти страховика, вільні від зобов'язань, можуть бути вкладені переважно в довгострокові та менш ліквідні види активів [10].

Рівень безпеки інвестиційних вкладень страхових організацій потрібно розглядати та оцінювати у двох напрямках: вкладення власних та залучених страховими компаніями коштів. Щодо власних фінансових ресурсів (статутного, резервного та додаткового капіталу, а також нерозподіленого прибутку), то законодавче унормування їх розміщення на фінансовому ринку стосується лише статутного капіталу. Зокрема статутний капітал повинен бути сплачений виключно в грошовій формі. Як виняток, дозволяється формувати статутний капітал цінними паперами, що випускаються державою, але не більше ніж 25 % загального розміру статутного капіталу, а також забороняється використовувати для формування статутного капіталу векселі, кошти страхових резервів, а також кошти, одержані в кредит, позику та під заставу і вносити нематеріальні активи [1].

Обмеження інвестиційної діяльності страхових компаній більшою мірою стосується розміщення сформованих ними страхових резервів, тобто залучених коштів страховиків, що значно підвищує рівень безпеки цієї категорії інвестиційних вкладень. Тому безпека інвестиційної діяльності вітчизняних страхових організацій значною мірою залежить від фінансового менеджменту страхової організації, якщо це стосується розміщення власного капіталу, та державної інвестиційної політики у сфері страхування – щодо інвестування залучених коштів [13, с.506].

Формування інвестиційного портфеля страховика, структура та обсяги якого залежать від багатьох факторів, зокрема ефективності страхової діяльності, ситуації на фондовому ринку та ринку нерухомості, загальної економічної ситуації держави. Інвестиційна стратегія щодо розміщення власних та залучених коштів може істотно відрізнятися одна від одної. Закон України «Про страхування», регламентуючи розміщення сформованих страховиками страхових резервів, обмежує їх інвестиційну діяльність у певних напрямках.

Насамперед, страхові резерви – це нагромаджені страховиком грошові кошти для майбутніх виплат страхових сум та страхових відшкодувань страхувальникам за укладеними договорами страхування. У сфері страхування життя страховики формують резерви страхування життя, а у сфері загального страхування – технічні резерви. Страхові резерви створюються у тій валюті, в якій страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями [5].

Оснoву законодавчого забезпечення розміщення страхових резервів вітчизняних страхових компаній становлять: Закон України «Про страхування», Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів», розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Правил розміщення страхових резервів із страхування життя» і «Про затвердження Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» [8].

Інвестування коштів страхових резервів з урахуванням вимог чинного законодавства означає дотримання страховиком законодавчо регламентованих трьох обмежень, таких як напрями, принципи та нормативи розміщення.

Щодо першого обмеження, тобто напрямів розміщення, то в ст. 31 Закону України «Про страхування» зазначено, що кошти страхових резервів повинні бути представлені активами таких категорій:

- грошові кошти на поточному рахунку;
- банківські вклади (депозити);
- валютні вкладення згідно з валютою страхування;
- нерухоме майно;
- акції, облігації, іпотечні сертифікати;
- цінні папери, що емітуються державою
- права вимоги до перестраховиків;
- інвестиції в економіку України за напрямами, визначеними Кабінетом Міністрів України;
- банківські метали;
- кредити страхувальникам-громадянам, що уклали договори страхування життя, в межах викупної суми на момент видачі кредиту та під заставу викупної суми;
- готівка в касі в обсягах лімітів залишків каси, встановлених НБУ;
- кошти резервів із страхування життя можуть використовуватися для довгострокового кредитування житлового будівництва, у т.ч. індивідуальних забудовників, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [1].

Окрім цього, ст. 31 встановлює також принципи розміщення коштів страхових резервів (друге обмеження), а саме: безпечності, ліквідності, прибутковості та диверсифікованості.

Щодо спрямування страхових резервів як інвестиційних ресурсів у конкретні галузі економіки, то ці галузі визначені Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів». Зокрема, це розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції; ресурсо- та енергозберігаючі технології; розвиток інфраструктури туризму; добування корисних копалин; перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва; будівництво житла; розвиток транспортної

інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг; розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій [7, с.97].

Особливість інвестиційної політики страхових компаній полягає в тому, що акумульовані капітали належать індивідуальним страхувальникам і лише тимчасово перебувають у розпорядженні страхової компанії. Відповідно, інвестиційний портфель таких компаній має насамперед відповідати вимогам надійності, а вже потім – прибутковості.

Цим зумовлено певну консервативність інвестиційної політики страхових компаній – в економічно розвинутих країнах саме вони є основним покупцем державних цінних паперів, що забезпечує для держави стабільне розміщення державних позик, а для страхових компаній – інвестиції в надійні цінні папери [10].

З розвитком страхового ринку, збільшенням обсягів страхових операцій, насамперед зі страхування життя, збільшенням розміру страхових резервів та власних коштів страховика зростає роль страхової системи в інвестиційному процесі нашої країни. Але обсяг коштів, акумульованих страховиками, на відміну від банківських, ще малий. Це тому, що розмір статутних фондів страхових компаній значно менший, ніж розмір таких самих фондів банків [14].

Динаміку активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2010-2012 рр., 9 місяців 2013 р. зображено на рис.1.

Станом на 30.09.2013 обсяг загальних активів страховиків становив 65 804,9 млн. грн., що на 25,7% більше в порівнянні з відповідним показником станом на 30.09.2012. Величина активів, визначених ст. 31 Закону України «Про страхування», зменшилась на 20,3% (до 36 531,9 млн. грн.) відповідно [16].

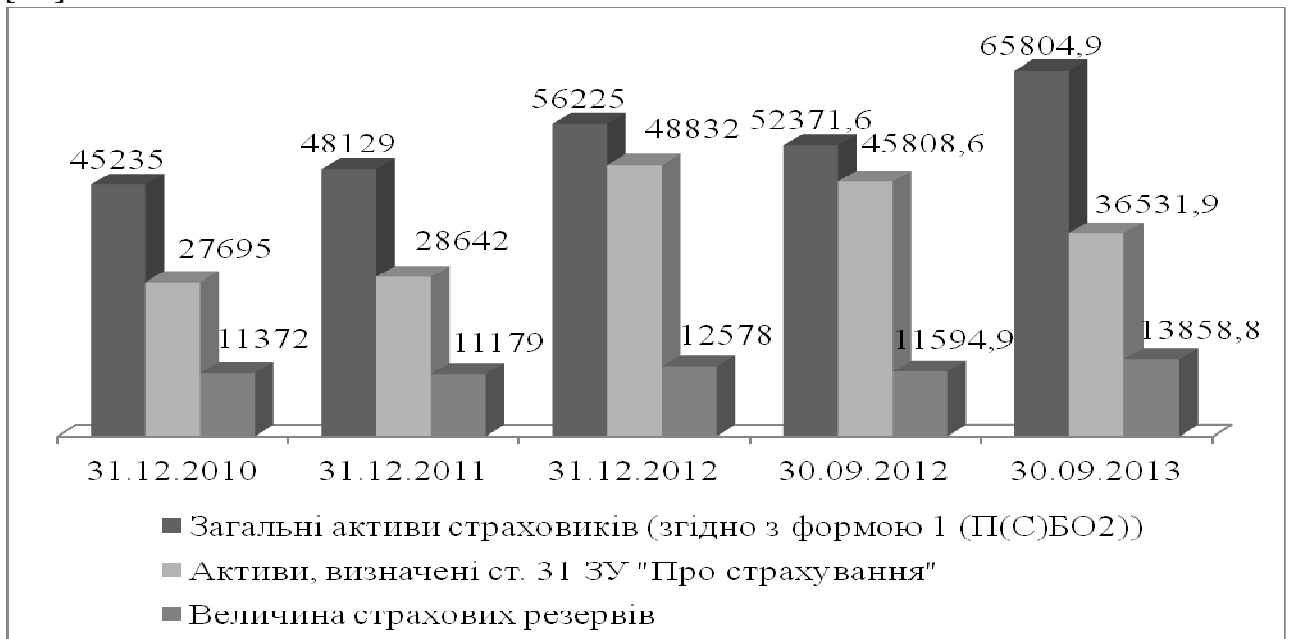

Рис. 1. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2010-2012 рр. та за 9 місяців 2013 р. (млн. грн.)

Джерело: Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>. – Назва з екрана.

Разом з тим, основною проблемою для страховиків залишається недостатність ліквідних фінансових інструментів для проведення ефективної політики інвестування коштів у зв'язку з призначенням тимчасової адміністрації в банківських установах, у яких відкриті депозити страховиків, зростанням ризику невиконання зобов'язань перестраховиками-резидентами.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 30.09.2013 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів, становив 36 531,9 млн. грн. (на 9 276,7 млн. грн. менше, ніж на відповідну дату 2012 року), які в розмірі 13 858,8 млн. грн. використано з метою представлення коштів страхових резервів.

На рис. 2 відображена структура загальних активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

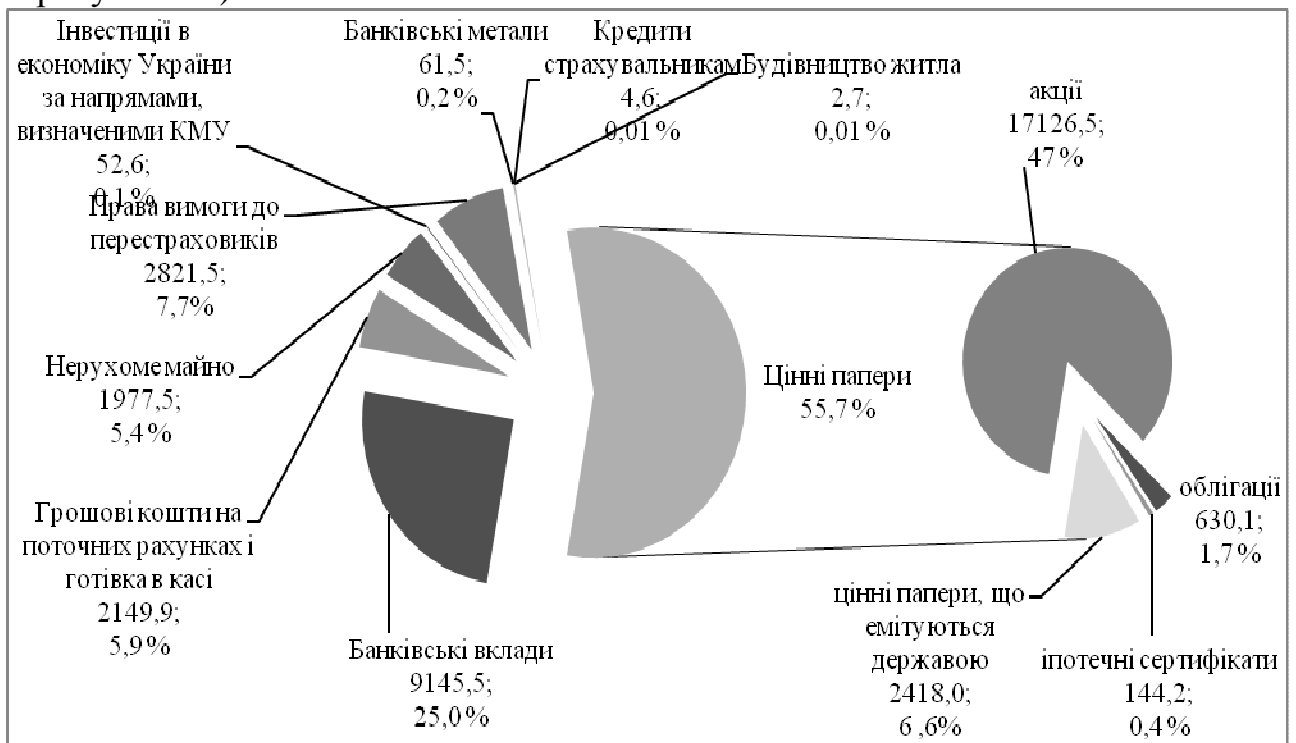

Рис. 2. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів станом на 30.09.2013 (млн. грн.)

Джерело: Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>. – Назва з екрана.

На рис. 3 зображена структура активів, якими представлено кошти страхових резервів станом на 30.09.2013 (млн. грн.).

Розглядаючи структуру активів страхових компаній, необхідно зазначити, що понад 50 % припадає на депозити й грошові кошти. Беручи до уваги низьку прибутковість цього інструменту, можна сказати, що невисокий інвестиційний дохід забезпечується саме розміщенням вільних коштів на депозитах.

Портфель розміщення активів страховиків потребує оптимізації, а потенціал фондового ринку використовується менше ніж на 45 %.

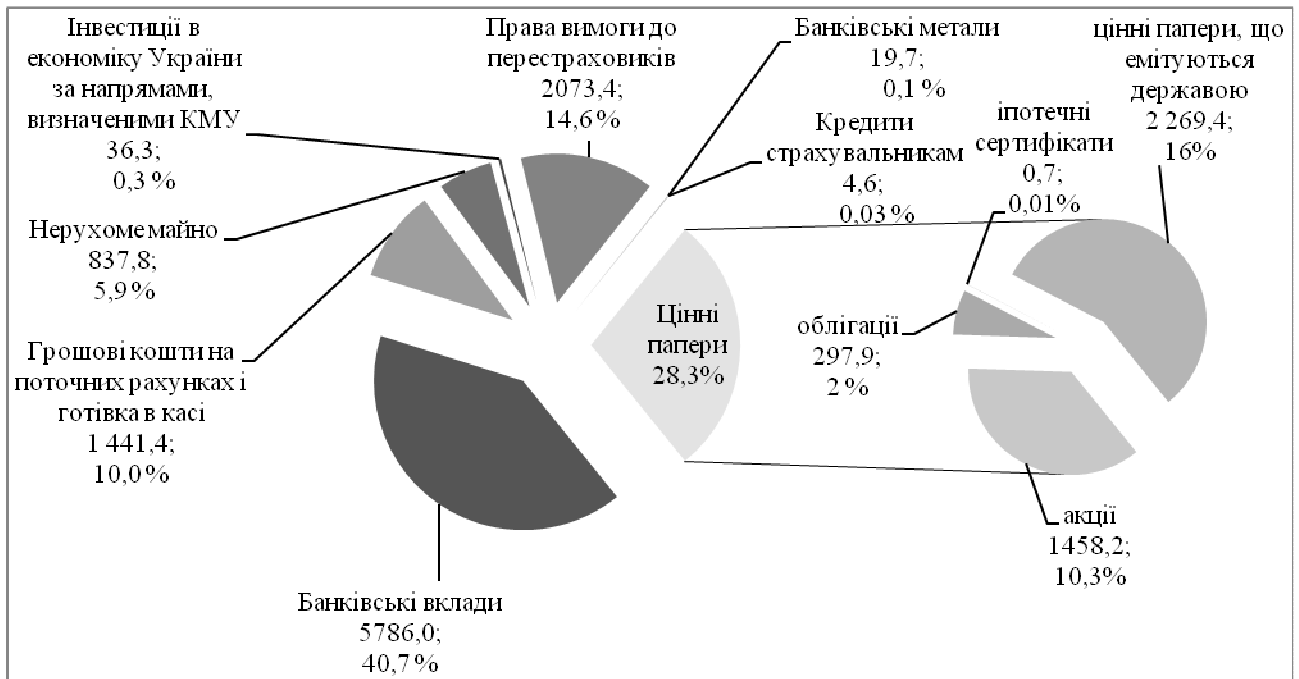

Рис. 3. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів на 30.09.2013 (млн. грн.)

Джерело: Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>. – Назва з екрана.

Шляхами оптимізації інвестиційного портфеля страхових компаній є:

- інвестування в інститути спільного інвестування – не більше 5-10 % суми страхових резервів.
- довірче управління активами – не більше 35 % суми страхових резервів.

Оптимізація процесу управління інвестиційним потенціалом є доволі актуальним завданням страховиків. Вибір моделі управління залежить від розміру та фінансових можливостей компанії, обраної інвестиційної політики, наявності прямих та непрямих державних обмежень або стимулів до вибору інвестиційних партнерів, умов їхньої діяльності тощо.

Більшість страхових компаній не має ретельно розробленої інвестиційної стратегії та вкладає кошти у фінансові інструменти афілійованих структур чи у банківські депозити. З розвитком страхового ринку у частині його реального сегмента потреба у безпечному та ефективному розміщенні коштів страхових компаній зростатиме. Вирішити це завдання можна лише за умови наявності відповідного інформаційного та кадрового забезпечення. Страхові компанії, надаючи послуги з покриття ризиків, самі відчувають потребу у професійних управляючих, в першу чергу на фондовому ринку.

Результати опитування засвідчили, що 70,6 % респондентів при організації інвестиційної діяльності користуються послугами штатних фахівців; 23,5 % – компаній з управління активами та позаштатних консультантів і лише 5,9 % – дочірньої інвестиційної компанії.

Аналіз стану і тенденцій розвитку страхового ринку України дозволив виділити фактори, які стримують розвиток інвестиційної діяльності страхових компаній, зокрема:

- недосконалість нормативно-правового регулювання у сфері страхування, недостатньою відповідністю чинного законодавства вимогам європейських стандартів;
- недостатність ліквідних фінансових інструментів для проведення ефективної політики інвестування коштів (особливо гострою є проблема забезпечення довгострокових зобов'язань за договорами страхування життя);
- недокапіталізованість страхових компаній унеможливорює страхування масштабних ризиків в енергетичній, екологічній, фінансовій сферах, стримує розвиток аграрного і медичного страхування);
- зволікання з упровадженням обов'язкового медичного страхування за участю страховиків, відсутність законодавчих засад для впровадження інвестиційного і пенсійного страхування:
- непрозоре державне регулювання:
- непрозорість фінансової звітності страхового сектору;
- відсутність якісної статистичної інформації в страховому секторі;
- низький рівень послуг, що надаються окремими страховиками та наявністю випадків шахраювання;
- використання страхування як механізму оптимізації оподаткування та ухилянням від податків;
- недосконале нормативно-правове урегулювання діяльності страхових посередників, актуаріїв та аварійних комісарів [9, с. 224-225].

Тому в рамках реформування страхового ринку, підвищення рівня якості послуг на страховому ринку, а також підвищення його інвестиційного потенціалу доцільно реалізувати наступні заходи нормативно-правового, організаційно-методологічного та інформаційного характеру:

- формування чіткої концепції реформування галузі, удосконалення державного регулювання ринку, зокрема у сегментах обов'язкового та медичного страхування;
- своєчасну та широку адаптацію українського страхового ринку до світових вимог фінансового регулювання та нагляду, активну співпрацю з європейськими та міжнародними організаціями;
- створення правових умов для повноцінного впровадження інвестиційного та пенсійного страхування;
- впровадження міжнародних стандартів ведення бухгалтерського обліку і аналітики діяльності страхових компаній;
- створення єдиної саморегулюючої організації, членами якої повинні бути всі страхові компанії, робота якої має зосереджуватися на захисті прав споживачів страхових послуг, забезпеченні добросовісної конкуренції на ринку;

- створення незалежного інституту експертизи договорів і страхових випадків, а також діючої системи контролю над фінансовим станом страхових компаній;
- забезпечення формування інвестиційних інструментів для розміщення довгострокових страхових резервів;
- удосконалення моніторингу діяльності страховиків та посилення контролю за дотриманням страховиками вимог щодо забезпечення платоспроможності, фінансової стійкості, розміру чистих активів, статутного капіталу та осіб, що володіють значною часткою капіталу страховиків;
- розробка нормативної бази, що уможливило б співпрацю страхових компаній та компаніями з управління активами у сфері управління активами страхових компаній [2,12].

На нашу думку, за наявності ефективної системи страхування можна в рази збільшити вкладення заощаджень населення у страхові компанії, які в подальшому стануть джерелом інвестування. А реалізація наведених рекомендацій має зберегти та в середньостроковій перспективі зміцнити фінансовий потенціал страхового ринку України, що, у свою чергу, створить сприятливе підґрунтя для активізації інвестиційної активності страхових компаній та дасть змогу стабілізувати промисловість, створити протизвагу банківським установам та забезпечити державу дефіцитними довгостроковими інвестиціями.

Висновки. Отже, можна зробити наступні висновки, що страхова інвестиційна діяльність – це діяльність страхових компаній щодо вкладення її власних і залучених коштів тепер і отримання доходу у майбутньому. Страхові інвестиції є рушієм економічного зростання, джерелом фінансування економіки країни та отримання прибутку страховими компаніями.

Найважливішою особливістю фінансово-господарської діяльності страховиків є формування страхових резервів, які повинні забезпечити фінансову стабільність страховика і виконання ним зобов'язань перед клієнтами. Страхові резерви – це нагромаджені страховиком грошові кошти для майбутніх виплат страхових сум та страхових відшкодувань страхувальникам за укладеними договорами страхування.

Проаналізувавши інвестиційну діяльність страхових компаній за 9 місяців 2013 року можна сказати, що відбулися позитивні зміни в формуванні активів та страхових резервів страхових компаній. А аналіз їх інвестиційного портфеля показав, що найбільш пріоритетними галузями вкладання коштів страхових резервів є банківські депозити та цінні папери. Для розвитку стабільної економіки необхідна налагоджена система інвестування. Страхові компанії є важливим інструментом розвитку економіки щодо реалізації інвестиційних вкладень та одночасно їх гарантами. Активізація інвестиційної діяльності страхових компаній сприятиме розвитку інвестиційного клімату України, забезпечення якого повинно стати першочерговим завданням найближчих років.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про страхування» від 07 березня 1996 року №85/96 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 18. – ст.78 [із змінами та доповненнями] [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.
2. Бондаренко Л.А. Перспективи розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні [Електронний ресурс] / Л.А. Бондаренко. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=69087>. – Назва з екрана.
3. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій [Текст]: навчальний посібник / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 328 с.
4. Годунок К.Ю. Інвестиційний потенціал страхових компаній [Текст] / К.Ю. Годунок // Наукові записки НаУКМА: Економічні науки. – 2011. – Том. 120. – С. 22-27
5. Жабинець О.Й. Формування інвестиційних ресурсів страхових компаній та питання безпеки їх інвестиційної діяльності [Текст] / О.Й. Жабинець // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: Збірник науково-технічних праць. – 2012. – Вип. 21.4. – С. 178-182
6. Інвестологія: наука про інвестування. [Текст]: навчальний посібник / [Реверчук С.К., Реверчук Н.Й., Скоморович І.Г. та ін.]; за ред. С.К. Реверчука. – К.: Атіка, 2011. – 264 с.
7. Коваленко Ю.М. Управління фінансовими інвестиціями [Текст]: навчальний посібник / Ю.М. Коваленко. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – 350 с.
8. Литвин П.В. Механізм державного регулювання інноваційно-інвестиційної функції страхування в Україні [Текст] / П.В. Литвин // Економіка і регіон. – 2012. – № 7. – С. 7-13
9. Носенко М.С. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні [Текст] / М.С. Носенко // Актуальні проблеми економіки: науковий економічний журнал. – 2012. – № 1. – С. 222-227
10. Піддубна Л.В. Дослідження специфіки інвестиційної діяльності небанківських інституційних інвесторів [Текст] / Л.В. Піддубна // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2012. – № 2. – С. 281-286
11. Пластун В.Л. Тенденції розвитку страхових компаній в Україні та світі [Текст] / В.Л. Пластун // Інноваційна економіка. – 2012. – № 8. – С. 40-46
12. Степанов О. Перспективи розвитку інвестиційного страхування та інвестицій страхових компаній в Україні [Електронний ресурс] / О. Степанов. – Режим доступу: http://confiarpv.at.ua/publ/konf_26_27_kvitnja_2012_r/sekcija_5_ekonomichninauki. – Назва з екрана.
13. Страхування [Текст]: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.

14. Тупчієнко Д.Л. Роль страхових компаній в інвестиційних процесах країни [Текст] / Д.Л. Тупчієнко // Київський національний університет внутрішніх справ: Університетські наукові записки. – 2011. – № 2. – С. 208-211
15. Яворська Т.В. Сутність, види та функції страхових інвестицій [Електронний ресурс] / Т.В. Яворська. – Режим доступу: http://abookz.com/book_205_page_4
16. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfr.gov.ua>. – Назва з екрана

Подано до редакції 3 березня 2014 року

Павленко К.І., Устимчук С.М.

Инвестиционная деятельность страховых компаний в современных условиях

В статье определена сущность инвестиционной деятельности страховых компаний, проанализированы инвестиционной деятельности страховщика и выявлены положительные изменения в формировании активов и страховых резервов страховых компаний. Также раскрыты основные проблемы инвестиционной деятельности страховых компаний и установлено рекомендации по их решению.

Ключевые слова: *страховая компания, инвестиционный потенциал, инвестиционная деятельность, страховые резервы, активы страховщиков, инвестиции*

Pavlenko K.I., Ustymuk S.M.

Investments insurance companies in present circumstances

Abstract: *This article explains the purpose of the investment of insurance companies, investment analysis and insurer revealed positive changes in the formation of the assets and insurance reserves of insurance companies. Also solved the basic problems of investment of insurance companies and established recommendations for their solution.*

Keywords: *insurance company, investment potential, investment, insurance reserves, the insurer's assets and investments.*

Діденко Людмила Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент кафедра фінансових ринків Національного університету ДПС України.

Павленко Ксенія Ігорівна – студентка 5 курсу факультету фінансів та банківської справи Національного університету ДПС України

Устимчук Софія Мирославівна – студентка 5 курсу факультету фінансів та банківської справи Національного університету ДПС України.